

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 16. decembrī
(OR. en)

15154/19

AGRI 622
VETER 113

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Turpmākā rīcība, kā labāk novērst un nepieļaut krāpniecisku praksi lauksaimniecības un pārtikas ķēdē <i>- Padomes secinājumi (2019. gada 16. decembris)</i>

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par minēto tematu, kurus Padome pieņēma 2019. gada 16. decembrī.

**PADOMES SECINĀJUMI PAR TURPMĀKO RĪCĪBU, KĀ LABĀK NOVĒRST UN
NEPIELAUT KRĀPNIECISKU PRAKSI LAUKSAIMNIECĪBAS UN PĀRTIKAS ĶĒDĒ**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

- (1) ATGĀDINA, ka augsts aizsardzības līmenis ir ES politikas vispārējs mērķis veselības, drošības, vides aizsardzības, kā arī patērētāju aizsardzības jomā, kā noteikts LESD 114. un 168. pantā.
- (2) ATGĀDINA Padomes 2014. gada secinājumus par tiesībaizsardzības sadarbības nozīmi cīņā pret noziedzību pārtikas jomā ¹.
- (3) AR BAŽĀM NORĀDA, ka krāpnieciska prakse lauksaimniecības un pārtikas ķēdē (krāpšana pārtikas jomā) bieži rada riskus sabiedrības veselībai un/vai finansiālus zaudējumus patērētājiem un/vai uzņēmējiem. Tā var arī izraisīt uzticēšanā zudumu kompetentajām iestādēm un lauksaimniecības un pārtikas ķēdei kopumā. Tā rezultātā krāpšana pārtikas jomā apdraud pārtikas nekaitīgumu un iekšējā tirgus efektīvu darbību, un tai var būt būtiska ietekme uz sabiedrības veselību, patērētāju aizsardzību un likumīgu tirdzniecību. Ir aplēsts, ka krāpnieciska prakse pasaules pārtikas rūpniecībai katru gadu rada izmaksas aptuveni 30 miljardu EUR apmērā.
- (4) ATGĀDINA, ka krāpnieciska prakse ir sociāla parādība ar plašu ietekmi, jo tā bieži ir saistīta ar citiem noziedzības veidiem, piemēram, darba ņēmēju tiesību pārkāpumiem, krāpšanu nodokļu jomā, noziegumiem pret vidi, narkotiku tirdzniecību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Tā var būt arī daļa no organizētās noziedzības.

¹ 15908/14.

- (5) PIEKRĪT Komisijai, ka patērētāju un lauksaimniecības un pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmēju aizsardzība pret negodīgu uzņēmumu krāpniecisku praksi ir problēma, kuras risināšanai nepieciešama pastiprināta pārrobežu sadarbība starp attiecīgajām iestādēm, kā norādīts paziņojumā "Vienotais tirgus mainīgā pasaulē – unikāls instruments, kam vajadzīgas atjaunotas politiskās saistības" ².
- (6) UZSVER, ka jebkuras sekmīgas rīcības cīņā pret krāpšanu pārtikas jomā pamatā ir jābūt ātrai un efektīvai attiecīgās informācijas apmaiņai, atbilstīgai ziņošanai un ciešai sadarbībai un koordinācijai starp dalībvalstu iestādēm, kā arī starp dalībvalstīm un Komisiju.
- (7) UZSVER, ka pārtikas un barības kontroles iestāžu sadarbība visā lauksaimniecības un pārtikas ķēdē ir krāpšanas pārtikas jomā apkarošanas priekšnoteikums, taču ar to vien nepietiek. Vajadzības gadījumā sadarbībā būtu jāpiedalās arī iestādēm, kas iesaistītas cīņā pret finanšu noziegumiem, un tai jāaptver nodokļu, muitas, policijas un prokuratūras iestādes un citas tiesībaizsardzības iestādes, kā arī tādas struktūras kā darba drošības un veselības aizsardzības iestādes.
- (8) ATZINĪGI VĒRTĒ dažādos pasākumus, ko Komisija kopš zirga gaļas skandāla 2013. gadā jau veikusi saistībā ar krāpšanu pārtikas jomā. Tie jo īpaši ietver ES Pārtikas krāpniecības apkarošanas tīkla un Administratīvās palīdzības un sadarbības sistēmas (*AAC*) izveidi, kas ir ļāvis nodrošināt ātru informācijas apmaiņu par iespējamiem pārrobežu krāpšanas gadījumiem, Zināšanu centra ar pārtiku saistītas krāpšanas jautājumos izveidi Kopīgā pētniecības centra (*JRC*) paspārnē un uzlabojumus datu apmaiņā fipronila incidenta laikā 2017. gadā un pēc tā.
- (9) PAUŽ GANDARĪJUMU par 2019. gada aprīlī Pārtikas krāpniecības apkarošanas tīklā notikušajām diskusijām par Komisijas pieminētajām problēmām cīņā pret krāpšanu pārtikas jomā un par Komisijas un dalībvalstu iesaistīšanos kopīgā Eiropola/Interpola iniciatīvā un ATZĪMĒ *OPSON*, kas vēršas pret viltotas un standartiem neatbilstošas pārtikas un dzērienu tirdzniecību, un rezultātus, kas panākti operācijā *OPSON VIII* ³, kurā ieguldījumu sniedza arī ES Pārtikas krāpniecības apkarošanas tīkls un kuras rīkošanas mērķis bija atklāt krāpšanu bioloģiskās pārtikas nozarē.

² 14633/18 + ADD1.

³ <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/over-€100-million-worth-of-fake-food-and-drinks-seized-in-latest-europol-interpol-operation>

- (10) ATZĪST, ka pašreizējais ES līmeņa tiesiskais regulējums kopumā ir adekvāts, lai vērstos pret krāpšanu pārtikas jomā, un jo īpaši UZSVER, cik svarīgi šādas krāpšanas apkarošanai veterinārijas un pārtikas nekaitīguma jomā ir jaunie instrumenti, kas paredzēti Oficiālo kontroļu regulā (ES) 2017/625 (OK Regula) ⁴, un ATZĪMĒ, ka joprojām pastāv problēmas, piemēram, ir vajadzīgas speciālās zināšanas un starptautiska pieeja kontroļu īstenošanai attiecībā uz tirdzniecību internetā.
- (11) NORĀDA, ka, neraugoties uz jau veiktajiem pasākumiem, ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai rastu veidus, kā efektīvāk novērst krāpšanu pārtikas jomā un nepieļaut to ne dalībvalstu, ne ES līmenī.

AICINA dalībvalstis un Komisiju

- (12) no savas puses nodrošināt, ka tiek pilnībā īstenoti attiecīgie ES tiesību akti, jo īpaši OK regula un nesen pieņemtā "Trauksmes cēlēju direktīva" ⁵;
- (13) uzlabot vienotu izpratni par krāpšanas pārtikas jomā identificēšanas kritērijiem un turpināt centienus ES līmenī juridiski definēt krāpšanu pārtikas jomā;
- (14) padarīt iespējamu, veicināt un stiprināt attiecīgo iestāžu sadarbību valsts, Eiropas un starptautiskā līmenī;
- (15) stiprināt pašreizējās sistēmas un praksi informācijas apmaiņai par iespējamām pārrobežu krāpšanas gadījumiem pārtikas jomā;
- (16) neradot pārmērīgu administratīvo slogu, precizēt lauksaimniecības un pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmēju juridiskos pienākumus attiecībā uz krāpšanu pārtikas jomā un izstrādāt efektīvākus instrumentus, lai veicinātu to, ka lauksaimniecības un pārtikas aprītē iesaistītie uzņēmēji informē kompetentās iestādes par konstatētiem krāpšanas gadījumiem pārtikas jomā un/vai par aizdomām, ka tādi ir notikuši;

⁴ OV L 95, 7.4.2017, 1. lpp.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem, PE-CONS 78/19 (OV L 305, 26.11.2019.).

- (17) veicināt patērētāju informētību par problēmām, kas saistītas ar tirdzniecību internetā.

AICINA dalībvalstis

- (18) stiprināt savu kompetenci attiecībā uz krāpšanas pārtikas jomā novēršanu un izmeklēšanu un jaunu risku efektīvu identificēšanu;
- (19) piešķirt adekvātus resursus krāpšanas pārtikas jomā novēršanai un izmeklēšanai;
- (20) nodrošināt, ka valsts tiesību aktos ir nodrošināta iespēja attiecīgajām iestādēm proaktīvi sadarboties un ka sodi par krāpšanu pārtikas jomā ir pietiekami stingri, lai atturētu no noziedzīgām darbībām, un veicināt paraugprakses apmaiņu (piemēram, saprašanās memorandā) starp attiecīgajām iestādēm;
- (21) sniegt atbalsu un norādes lauksaimniecības un pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem, lai tie sev izstrādātu pārtikas nekaitīguma pārvaldības un kvalitātes kontroles sistēmas nolūkā *papildus* nepilnībām saistībā ar pārtikas nekaitīgumu un kvalitāti atklāt un apkarot arī krāpšanu pārtikas jomā.

AICINA Komisiju

- (22) nodrošināt adekvātu resursu piešķiršanu nepieciešamajām koordinētajām darbībām saistībā ar krāpšanu pārtikas jomā, analizēt esošās ES struktūras, kas paredzētas krāpšanas pārtikas jomā izmeklēšanai un kontrolei, lai noteiktu, vai ir nepieciešams atjaunināt to pilnvaras vai reorganizēt operācijas, kas vērstas uz koordinētu ES līmeņa rīcību saistībā ar krāpšanu pārtikas jomā, vienlaikus paturot prātā katras dalībvalsts atbildību par svarīgāko pasākumu veikšanu;
- (23) turpināt un paplašināt apmācību par cīņu pret krāpšanu pārtikas jomā, izmantojot programmu "Labāka apmācība nekaitīgai pārtikai" (*BTSF*), un jo īpaši dot iespēju piedalīties visām attiecīgajām iestādēm, kas iesaistītas cīņā pret krāpšanu pārtikas jomā;

- (24) nodrošināt lauksaimniecības un pārtikas ķēdes autentiskuma un integritātes ES references centru izveidi saskaņā ar OK Regulu;
- (25) turpināt izstrādāt koordinētus kontroles plānus krāpšanas pārtikas jomā atklāšanai un izmeklēšanai;
- (26) uzlabot saziņu starp informācijas sistēmām, piemēram, ātrās brīdināšanas sistēmu pārtikas un barības jomā (*RASFF*) un *AAC*, efektīvi īstenojot informācijas pārvaldības sistēmu oficiālo kontroļu vajadzībām (*IMSOC*), un izpētīt šo sistēmu piemērošanu nolūkā apkarot krāpšanu pārtikas jomā, pienācīgi ņemot vērā tiesvedībā nepieciešamo konfidencialitāti;
- (27) izpētīt, kā Pārtikas krāpniecības apkarošanas tīkla darbībās labāk ņemt vērā informāciju, ko nodrošina vai sniedz lauksaimniecības un pārtikas aprītē iesaistītie uzņēmēji;
- (28) izpētīt, kāda varētu būt Komisijas konsultatīvā un koordinējošā loma tirdzniecības internetā kontroļu īstenošanā;
- (29) izvērtēt, vai ir vajadzīgi stingrāki noteikumi un norādījumi par izsekojamību, piemēram, vai ir nepieciešams noteikt stingrākas prasības izsekojamības dokumentiem;
- (30) turpināt izstrādāt integrētu stratēģiju cīņai pret krāpšanu pārtikas jomā.